

Inv. nr. 14/2022

DOLK AF STÅL, GULD OG HVALROSTAND

KLINGEN: TYRKIET, ISTANBUL; 16. ÅRHUNDREDES 2. HALVDEL.
HÆFTET: SANDSYNLIGVIS TYRKIET; 16. ÅRHUNDREDES 2.
HALVDEL ELLER 17. ÅRHUNDREDE

L (DOLKEN): 34,2; L (HÆFTET): 11,5 CM

Sammen med dolken 8a-b/2022 tilhører denne en gruppe med lige eller svagt buede klinger. Nogle har gennembrydninger og/eller partier i relief, andre har ikke, men karakteristisk for dem alle er fine guldindlægninger. Nogle er bevaret intakt, men mange har i tidens løb fået nye hæfter.

Flere af disse dolke er tidligere publiceret som iranske¹, mens de i nyere publikationer gerne tilskrives Det Osmanniske Rige i århundredet efter Selim 1. sejr over shah Ismail i slaget ved Chaldiran i 1514.² Som en konsekvens af nederlaget flyttedes mange iranske kunstnere til Tyrkiet. Der er endnu ikke udarbejdet en entydig kronologisk sekvens blandt de omkring 30 bevarede eksemplarer.

Den lige klinge på denne dolk fremstår både med gennembrydninger og kartoucher i relief, og begge sider er guldindlagt med forskellige bladværksarabesker samt *nastaliq*-inskriftioner på persisk. Persisk var dog det toneangivende sprog ved det osmanniske hof, og den dolk, der hvad decorationen angår, minder mest om 14/2022 har både tyrkiske og persiske indskrifter, hvilket taler for en tyrkisk proveniens.³ Versene omhandler i poetisk form både dolkens evne til at tage liv, men også den altudslettende kærligheds dødelige effekt.⁴

Hæftet har rudimentære parerstænger, der på mere elaborerede

eksemplarer ender i dragehoveder, og det let snoede greb, som synes dannet af sammenbundne vidjer, der ender i en rundet knap, minder om grebene på andre dolke i denne gruppe.⁵ At den øverste, udekorerede del af klingens er blottet godtgør, at hæftet er en senere tilføjelse. Det er tidligere blevet foreslået, at hæftet kunne stamme fra Indien, men det forhold, at det er fremstillet af hvalrostand, tyder dog på en tyrkisk snarere end en indisk proveniens.⁶

- ¹ A. Ivanov: "A group of Iranian daggers of the period from the fifteenth century to the beginning of the seventeenth, with Persian inscriptions" in Robert Elgood (red.): *Islamic arms and armour*, London 1979, s. 64-77. Dolken befinder sig på Wallace Collection OA1430. Her dateret til 16. århundredes 2. halvdel.
- ² Se Kjeld von Folsach, Joachim Meyer, Peter Wandel: *Kamp, jagt og pragt. Våben fra den islamiske verden 1500-1850*, Davids Samling, København 2021, s. 279-280.
- ³ Se f.eks. A. Ivanov: "A group of Iranian daggers of the period from the fifteenth century to the beginning of the seventeenth, with Persian inscriptions" in Robert Elgood (red.): *Islamic arms and armour*, London 1979, s. 68 og 69.
- ⁴ F.eks. Holger Schuckelt: *Die Türkische Cammer*, Dresden 2010, s. 140.; David G. Alexander, Stuart W. Pyhrr and Will Kwiatkowski: *Islamic Arms and Armour in The Metropolitan Museum of Art*, New York 2015, s. 196-199; og *Catalogue of Arms and Armour from India, Iran and The Ottoman Empire*, The Wallace Collection (under forberedelse).
- ⁵ A. Ivanov: "A group of Iranian daggers of the period from the fifteenth century to the beginning of the seventeenth, with Persian inscriptions" in Robert Elgood (red.): *Islamic arms and armour*, London 1979, s. 64-77.
- ⁶ Kjeld von Folsach, Joachim Meyer, Peter Wandel: *Kamp, jagt og pragt. Våben fra den islamiske verden 1500-1850*, Davids Samling, København 2021, s. 248 antyder en mulig indisk proveniens for hæftet.

Publiceret i:

Tony Curtis (red.): *The Lyle official arms and armour review 1976*. Galashiels 1975, s. 31;

Islamiske Våben i dansk privateje = Islamic arms and armour from private Danish collections, Davids Samling, København 1982, s. 110.

Kjeld von Folsach, Joachim Meyer, Peter Wandel: *Kamp, jagt og pragt. Våben fra den islamiske verden 1500-1850*, Davids Samling, København 2021, kat. 133, s. 248;

Joachim Meyer, Rasmus Bech Olsen og Peter Wandel: *Mere end ord: kalligrafi fra den islamiske verden*, Davids Samling, København 2024, kat. 67, s. 211;